

glas

slovenske kulturne akcije

L. X. - 1 VOCERO DE LA CULTURA ESLOVENA 15. 1. 1963

V DESETI LETNIK GLASA — S 50. KNJIGO SKA!

GLAS — Glasilo Slovenske kulturne akcije — stopa že v deseto leto. Ustanovljeno je bilo kot informativno glasilo SKA, ki naj bi kar najtesneje vezalo ustanovo z občinstvom, obenem pa tudi poročalo s članki in pismi o aktualnih kulturnih problemih naših dni, posebej pa še nudilo kratke novice s kulturnih področij v svetu in doma. Tako ga je urednik g. Jurčec razvil v malo revijico, ki je po aktualnosti presegala ozki okvir s početka zamišljenega poročanja o ustanovi sami. Če je bil Glasov namen vedno enak, namreč ogledalo našega dela na ozadju svetovnega kulturnega dogajanja, se je po obsegu razvijal: iz devetih števil prvga letnika je prešel na dvanajst drugo leto in potem na štiriindvajset. Toda zdi se mi, da ga bodo razmere prisilile zopet nazaj na izhajanje po potrebah in prilikah.

Vedno pa je Glas tesno spremljal slednjo organizacijsko in izdajateljsko dejavnost naše ustanove. To je naravnost prehitel. Če Glas stopa v deseto leto, stopa naša izdajateljska doba šele v — sedmo. Potrebe trgovskega značaja so raztezale naša poslovna leta za pol leta pa tudi več, kajti ne moremo izdajati knjig v tesni zaporednosti, če prej vsaj do neke mere ne poravnamo trgovskih obveznosti do upnikov. In tako pridemo zopet do srčike naše krize: če bi imeli več plačujočih naročnikov, bolj redno bi lahko izhajale knjige in lahko bi nam bilo z letniki knjižnih izdaj v kratki dobi dotični deseti letnik Glasa. Vsaki knjigi je bil Glas zvest napovedovalec in zvest spremljevalec njene poti. In teh knjig, med katere štejemo tudi zvezke revij, je dozdaj — petdeset.

PETDESET KNJIG SLOVENSKE KULTURNE AKCIJE!

Gotovo je to že samo po sebi veliko kulturno dejanje. Gotovo je to kulturno potrdilo za emigracijo. Gotovo je to za SKA spričevalo prepričane zavednosti o potrebi takega dela, pa žilave vztrajnosti, da v razmerah, v kakršnih smo, izdajamo še leto za letom nove knjige. In to knjige, ki imajo svojo lastno ceno, pa zraven tudi še zgodovinski pomen. Naša izdajanja so organsko nadaljevanje tistega kulturnega dela, ki je doma bilo vsa ta leta ovirano, omalovaževano, zanikano pa v razvoju zatrto. Pregelj, Velikonja, Majcen, Balantič so predstavniki naše polpreteklosti. Iz njih rasto organsko pisatelji, ki so v njihovem duhu pisali že doma, postavim Kociper, Belič, Simčič, Kunčič, pa nato tisti, ki so prve stvari napisali šele v emigraciji kakor izmed starejših Marolt, Jurčec, Zore. Ali taki, ki so se že poizkušali doma, kakor Mauser, Truhlar, pa jih je razvila šele tujina, do mlajših, ki so plod emigracije (Vodeb, Rudolfova, Pa-pež), pa do najnovejšega Kremžarja. Antologija emigrantskih besedil ima v zbirkah naše založbe vidno mesto. In ob te knjige se uvršča naša kulturna revija, znanstvena, informativna, likovna umetnost, pa zgodovinski atlas Slovenije... Nekaj teh knjig bo imelo trajno vrednost kot umetnostna stvaritev, nekaj spet kot kulturno zgodovinsko dejanje, nekaj jih bo ostalo kot lepo branje manjše cene, kot pomembna prevodna prilastitev, nekaj pa tudi kot tehtni prinos v splošni slovenski kulturi. Vsekakor bo pa pomenilo delo SKA posebno poglobljevanje v slovenski zamejski književnosti, ki ga bo pisal šele čas za nami. Ne samo tu, tudi v domovini; o tem smo prepričani.

Ni samo naključje, da nosi petdeseto številko duhovni plod naše najmlajše piščoče generacije, ki pa sega po snov v domovino. Ta jubilejna številka je neke vrste slavalok, ki ga postavljamo novi generaciji za na pot v novo polstoto knjižno produkcijo. Mi — starejši — vzdržujemo zvezo s tradicijo, najmlajši pa imajo nalogo oblikovati bodočnost. Na noben način pa naj se ne pretrga ta zlata veriga naše notranje povezanosti z duhom očetov in njih, ki prihajajo.

To pa je naloga — ne samo kulturnih ustvarjalcev, ampak predvsem njih, ki ustvarjajo možnost, da se dela teh ustvarjalcev

(Nadaljevanje na str. 4.)

Pisatelj 50. knjige SKA Marko Kremžar se je rodil l. 1928 v Ljubljani. Je sin urednika Franceta Kremžarja. Kot srednješolec je bil pri domobrancih v četi za zvezo. Z njimi se je umaknil v Vetrinj. Kot vrnenec je šel skozi taborišča Kranj in Št. Vid v zapore na Miklošičevo cesto, od tam pa — mladoletnik — v Zavod za politično prevzgojo mladine.

Gimnazijo je končal v taborišču v Spittalau, začel s študijem filozofije v Gradcu, v Argentini pa diplomiral na ekonomski fakulteti in je zdaj ravnatelj računovodstva neke argentinsko-ameriške knjižne založbe.

Sivi dnevi so prva njegova knjiga. So spomini na zapore na sodišču. Dokumenti trpljenja političnih pripornikov. Toda ne kot gradivo za zgodovino, temveč kot leposlovne stvaritve. Kažejo globok pogled v duše junaških nesrečnikov tega že tedaj zrelega — mladoletnika.

PO TOČI

Fran Zore

Tu je bila krošnja,
mrak je bil pod njo,
zdaj skoz gole veje
sveti se nebo.

Tod so bila stebila
oklašena že,
z blagoslovom božjim
obtežena že

— zbito in steptanol
Junec bo oral,
jaz pa bom za zimo
sirčino sejal.

Zima, zima bela,
sneg bom žel,
pódstenek pometal,
smrt za ženko vzel.

Iz zbirke PESMI, ki jo pripravljajo kot prihodnjo knjigo Slovenska kulturna akcija.

Izšlo je:

Marko Kremžar
SIVI DNEVI

Že prej:

MEDDOBJE VII, 1-2

TARIFA REDUCIDA

Concesión 6228

Registro Nacional
de la Propiedad Intelectual
Nº 624.770

— *Ludvik Klakočar o Beličičevi Novi pesmi.* — V avstralskih Mislih je Ludvik Klakočar napisal obširnejšo oceno o Beličičevi knjigi, ki je izšla pri SKA ter po analizi sloga zaključil, da je „docela prepričan, da bo Beličičeva Nova pesem obstajala kot dragulj posebne vrste v povojni slovenski književnosti.“ Že kot začetek je „pribil po vestnem prebiranju in tehtanju... da ta skromna knjižica sodi med najlepša slovenska dela, kaj jih naša književnost zadnjih dvajset let premore.“ „To delo izpričuje Beličičevo umetniško rast. Dozorel je v pesnika misleca, ki je spoznal, da še tako skrbno tehtane in po zvenu ter notranji sili izmerjene besede ne zadoščajo več, ko ga val spoznanj neminljivih vrednot sili iz pesniške oblike v nevezanost. Prišel je do praga sveta, kjer se resnica in lepota stekata; prodril je do sveta, kjer tudi modreci začno jecjati. In v tem smislu je njegova pesem „nova.“ — V celoti, je Beličič v teh 14 črticah „sestavil mičen avtografski mozaik, v katerem je s tenkim pesniškim šestilom skušal izmeriti srčne stiske in grenkobe človeka idealista sredi trdega, krutega sveta...“ „Redkokdaj in le za hip izstopa iz začrtanega četverokotnika: mati-družina-domovina-Bog. A kadar je treba, žgoče oplazi hinavščino, politično laž, lakomnost in živalskost, ki se zaletavajo vanj in mu kalijo notranji mir. Zato se tako rad zateka v naravo, kjer ni himle in kjer ga ptice, gruda, oblaki in potoki pomirijo ter mu usmerjajo pogled proti poslednjim resnicam.“ Ob koncu ocene Klakočar razbira posebej pesniški slog pisatelja ter ga po barvitosti prišteva med pisatelje, „katerih barvno gostoto (opisov) težko najdeš celo v svetovni literaturi...“ V drugih zgledih, ki jih navaja, pa najde „klasičen primer voljnosti in moči slovenskega glagola“.

RAZSTAVA KIPARJA AHČINA

Ustvarjalni član umetniškega odseka SKA, akad. kipar *Franc Ahčin* je priredil razstavo svojih novejših kiparskih del v galeriji Velásquez v ulici Maipú, Buenos Aires. Razstavo je odprl v ponedeljek, 10. dec. 1962 in je bila odprta do 31. dec. 1962.

V začetku se je zbralo predvsem mnogo Slovencev in precej Hrvatov, dočim so argentinski gledavci obiskovali razstavo bolj v naslednjih dneh. Razstavil je 44 kipov in reliefov, deloma v glini, deloma v lesu, pri čemer je omeniti, da je uporabljal mestoma raznobarven les, se pravi les s tvarino med lesom in lubjem, s čimer je dosegel apartne učinke. Ne bi rekli, da so ti učinki slikoviti v smislu stilistične oznake. Pač pa je zapaziti znatno približanje kiparja novemu idealizmu ekspresionizma, ki vlada v različnih oblikah tudi v domovini in kot dela v zadnjem času podobno tudi Gorše v Sev. Ameriki. G. Ahčin je v novem stadiju svoje umetnosti ne slikovit, ampak risarski in je njegova risba predvsem obrisna. Izgiba se poudarkov vzboklin in daje prednost elegantnim konveksnim in konkavnim linijam. Namesto plastičnih detajlov poudarja le celotnost plastike (glave, telesa), dočim so detajli pridržani kvečjemu risarskim tehnikam, postavim vrezom. Pač pa je statičnost figur, tudi reliefov, še vedno poudarjena, kar je predvsem izraz Ahčinove kompozicijske prakse. Sploh moramo reči, da je Ahčin obdržal lastnosti svojih osebnih kiparskih odlik kljub velikemu stilnemu razvoju

POGOVOR Z MARKOM KREMŽARJEM OB PRILIKI IZIDA NJEGOVE PRVE KNJIGE

Ko je izšel prvi izvod knjige *Sivi dnevi* iz tiskarne, sem telefoniral pisatelju Kremžarju, da se dobiva v kavarni pod njegovo pisarno. Ko je prišel, sem mu izročil prvi izvod njegove prve knjige, ki je prišel pred nekaj urami „na svitlo“. Prav res sem imel občutek, kot da sem babica, ki daje prvič očetu v naročje njegovega lastnega sina, prvorojenca. „Potekajte ga! Ni velik, pa je videti zdrav in klen. Bog mu daj slavo — pa: da naj bi ne bil edinček v družini...“ Zdi se mi, da sem ga tako pozdravil, pa zraven še pripomnil, kaj da je navada med slovenskimi pisatelji: da se prvi honorar zapiše in se tako prvorojenec po slovenski navadi krsti.

„Prvi honorar, seveda. Koliko sem ga pa dobil, pa sami veste,“ mi je pomežiknil, in jaz bi zardel, če bi še znal: odpovedal se je honorarju, kot že drugi pred njim, iz samega usmiljenja do naše revščine.

„Seveda, ampak... ob sami kavi se pač težko da pisati intervju.“ In tako sva se zadovoljila s „Cinzanom“, ga zalivala s sodo, pa zraven prigrizovala sirček, frigani krompirček, pa olivo in koščke mesnine, da sva se laže mnila.

„Vidite, dragi Marko, ne čudim se, da ste začeli pisati tudi vi. Saj je to že tradicija družine. Vaš pokojni oče, moj kolega iz uredništva, je med nami pisal najboljšo slovensčino. In kako lepo je predstavljati! V tem nam je bil zgled. Tudi vaš brat Franc, ki mi je pripeljal pesnika Balantiča, je imel talent. V Dom in svetu sem tiskal eno njegovih črtic, ki jih je priobčil v ciklostilnem almanahu dijaštva Balantičeve skupine, katerega organizator je bil. Bil bi odličen urednik, da ni zgorrel ob Balantiču tiste usodne grahovske noči. Juš Kozak me je po vojni v neki knjigi zafrknil, češ da sem hotel voditi našo literaturo z Balantiči in Kremžarji... pa vse do danes nisem vedel, da se ta očitek lahko nanaša tudi na vas... Bogme, ni slabo pogruntal. Ali ste že tedaj pisali?“

„K pisanju me je potegnil zgled. Kot nižješolec sem opazoval brata Franceta, vlekel na ušesa učene razgovore, ki jih je imel s prijatelji „Krožkarji“, bral njegove motive, občudoval „Almanah“, ki ga je urejeval in izdajal skupno s prijatelji, in skrivaj tudi sam poskušal pisati. Nekoč me je pri tem skritem poslu France presenetil. Prebral je, a na moje presenečenje me ni zafrknil, temveč rekel, naj ne odneham. Dobro se mi je zdelo in sram me je bilo, a bratu sem še danes hvaležen za obzirnost.

Kasneje sem še nekoliko pisal pri domobranci, pa spet v zaporu, a sem pri preiskavi vse izgubil. Ni bilo škode.

V taborišču me je pritegnil k pisanju literarni krožek, ki ga je vodil Karel Mauser. Tone Pečaver pa je priobčil v „Cvetju v tujini“ nekaj tedanjih prizadevanj.

„Tako je torej nastajala vaša zbirka?“

„Po malem — in ne po načrtu, vsaj spočetka ne. Da nastaja zbirka, sem se zavedel šele, ko je bila napisana. Če ne bi bilo predala, najbrže tudi zbirke ne bi bilo. Med eno in drugo črtico, včasih celo med pričetkom in koncem ene zgodbe je doba tednov in mesecev.

Ko sem opazil, da nastaja zbirka, sem jo krstil, dopolnil, popravil, počistil... in pokazal.“

„Na ta način je prišla ena črtica v revijo Meddobje, ki je širši javnosti prvič predstavila vaše ime. In potem je prišla zbirka, ki je tu pred nama. Kako bi želeli vi, da bi ljudje gledali nanjo?“

„Kakor jim je drago! Se bojim, da ne morem nikomur dati navodil glede tega. Če je pisanje kaj vredno, bo samo usmerjalo, če ni, so vse moje želje zaman.

Le eno misel morda: življenja v zaporih si ni mogoče predstavljati na podlagi ene same črtice. Le zbirka kot celota utegne ilustrirati do neke mere doživljanje med zidovi; in še tako bi moral naslikati med eno in drugo črtico morje dolgočasne sivine, pa bi bil vse skupaj komaj odlomek resničnosti.“

— Poljsko-slovenski književni šavi izšla „Antologija jugoslovanske poezije“, vendar zajema zbirka le del jugoslovanske poezije in zato ni zadovoljila. Država založba Slovenije pa priprav

„Zakaj ste odlašali 17 let s temi spomini?“

„Najprej si bodimo na jasnem, da «Sivi dnevi» niso — «Spomini». Še vedno se mi zdi, da sem onim dogodkom preblizu, prav kakor tiste prve dni, ko so me v begunskem taborišču naprošali, naj napišem spomine in poročila o doživetjih po maju 1945. Skušal sem ustreči, pa kmalu spoznal, da ne bo šlo.

Le s tovariši, ki so doživeli in preživeli isto, se morem pogovarjati o tistih dneh, ne da bi imel pri tem mučen občutek, da govorim tuj, nerazumljiv jezik. S temi črticami, ki niso spomini, pa po pravici rečeno tudi nisem odlašal 17 let. Že v dijaškem literarnem krožku v taborišču

sem se lotil nekajkrat v kratkih črticah življenja za zidovi. Po drugem ali tretjem poskusu sem snov opustil. Presveži so bili spomini...

V izseljenstvu, kjer človek redko naleti na tovariše iz onih dni in je manj prilike za razgovor o nekdanjih doživetjih, sem spet poskusil in segel po snov v zapore. Tudi drugih motivov sem se loteval, a se vztrajno vračal k svetu med stenami, ga opazoval v duhu in ga skušal opisati.

Sedemnajst let je dolga doba za malenkosti, za dogodke pa, ki so pretresali dno duše, je to komaj prva plast prahu.

Že vidim, da vas odgovor ne prepriča. Vendar, ali ni čudno, da je med nami tako malo ljudi, ki bi v spominih opisali pretrse vojnih let? Morda se z nami vsemi dogaja nekaj podobnega: radi beremo, poslušamo in pripovedujemo, kaj so doživeli drugi, a nas je strah naših lastnih spominov...?“

„Če «Sivi dnevi» niso spomini, kaj ste hoteli z njimi povedati? Ste nameravali osvetliti del domobranske tragedije?“

„Domobranska tragedija kliče danes po zbiranju zgodovinskega gradiva veliko bolj kakor po literarni obdelavi. Čas za zbiranje gradiva se steka, in nikdar več ga ne bo mogoče nadomestiti!

Namen «Sivih dni» je bolj skromen. Rekel sem že, da jih nisem pričel pisati «z namenom» in da so nastali, ker «me je imelo», da bi pisal in ne ker bi bil prepričan, da moram izpolniti kak določen cilj. Šele, ko so se črtice pričele stekati v zbirko, so dobile svoj lasten namen. Če se jim posreči prikazati ljudi, ki jih je revolucija vrgla za zidove in obsodila na življenje enakomernih, a vseeno razburljivih dni, ljudi, ki niso hoteli kloniti pred človekom, pa so pričeli omahovati pred zidovi — so ga dosegli.“

„Kakšne načrte imate za bodočnost?“

„Nisem pisatelj in ne delam načrtov na tem področju. Če bom še čutil potrebo in željo pisati, bom pisal; če se bo komu zdelo vredno, bo objavil. Če ne, bo pač le duhovna gimnastika. Tudi ta je potrebna. Se vam ne zdi?“

Vidim, da noče izdati svojih načrtov, pa vem, da bo še pisal. Morda ne takih knjig več, pa drugačne. Bogve kakšne. Toda, kdor je enkrat doživel izdajo svoje prve knjige, bo kmalu rodil še drugo in tretjo... Do prve knjige se je težko priklopiti. In ta je odločilna. Zato sem mu k prvorojencu še enkrat čestital. On pa meni:

„Zakaj?“

„Zato ker je petdeseta vaša, to je petdeseta v zbirki Slovenske kulturne akcije. Ob njej obhajamo torej dva jubileja, in da prav moja knjiga nosi to lepo številko, sem ponosen. Bolj kot nanjo, na delo SKA med nami.“

Seveda je to dalo pobudo še za en „Vermut“ pa brez sode.

„Če ni honorarja, so pa začetki in jubileji, da se zadosti tistemu klasičnemu *quinque sunt causae*...“ td

zadnjega časa. Razstava je velik kulturni dogodek v slovenskem ustvarjanju sredi tujine in našemu ustvarjalnemu članu k njej iskreno častitamo.

kronika

— Za GLAS so darovali: Ljudmila Krivec, San Isidro, 250 pesov; prof. Božo Bajuk, Mendoza, 75 pesov; Fr. Lobnik, Lurdes, 25 pesov; Božo Bajuk, Córdoba, 30 pesov. — Iskrena hvala!

— G. Vlado Mozetič, Cleveland, je odstopil plastiko Franceta Goršeta Vstali angel, ki jo je zadel na naši umetniški loteriji, zopet Slov. kult. akciji za prodajo v njen prid. Tako se je tudi ta Goršetova ustvaritev pridružila tistim umetninam, ki niso bile zadete, in ki bodo prišle v kratkem na javno prodajo. G. Mozetiču se za dar lepo zahvaljujemo.

— Prešeren v bengalščini. Čandernagorski univerzitetni profesor šišir Čaterji se je v Londonu seznanil s prof. Lovrinom, ki je izdal Prešerna v angleščini, in se tako navdušil za našega pesnika, da je dvajset njegovih pesmi prevedel v bengalščino in jih izdal v posebni knjižici.

— Slovenski konservator v Avstraliji. Avstralska revija The Good Neighbour je poročala o Slovencu Francetu Benku, ki zdaj živi v Melbournu. Članek so poslovenile avstralske slovenske Misl, iz katerih povzamamo podatke: Benko je star 46 let in je specialist za restavriranje starih oljnatih slik, fresk, podob na lesu, mozaikov, porcelana itd. Bil je po vojni v Jugoslaviji restavrador v Etnološkem muzeju in v Narodni galeriji v Ljubljani. Tu je opravil največje svoje delo in najtežje: obnovil je stare freske v gradu Dolenjskih Toplic iz l. 1680, ki so bile med drugo svetovno vojno poškodovane. Bil je član Slovenskega zavoda za konserviranje starih umetnin. Potem je delal v Amsterdamu v Rijk-muzeju, pa v Haagu, in je restavriral podobe, ki so bile last kraljeve družine. V Melbournu je obnovil 40 slik v katedrali sv. Patricija. Sam pravi, da je restavriral dozdaj že nad 1000 starih umetnin velikih mojstrov, predvsem holandskih, pa tudi antikvarij itd. Je učenec mojstra Yoge. Od l. 1959 živi v Avstraliji, kjer je napravil tudi kulise za Slovenski klub v Melbournu. Podobno kot pokojni arhitekt Jager v U.S.A.

— V Radovljici na Gorenjskem je umrla Helena Vurnik, žena arhitekta Vurnika in sama umetnica. Po rodu je bila Poljakinja. Svoj čas je slikala lepe vinjete za Dom in svet in se tudi sicer uveljavila kot slikarica, ki je sodelovala z možem pri krasitvah naših cerkva. Znano je kot tako skupno delo cerkev pri sv. Katarini, kjer je glavna oltarna slika sv. Katarine med modreci njeno delo. V enem teh modrijanov je portretirala svojega moža.

— Jalenov cikelus povesti VOZARJI. Pisatelj Jalen, ki je lani dopolnil 70 let, je zamislil celo vrsto povesti, ki bi izvirale druga iz druge. Za osnovo je vzel svojo prvo in najbolj uspešno povest Ovčar Marko. Tej je sledila povest Tri zaoblube in Izpodkopana cesta. Zdaj piše še tri nadaljnje dele: Uporna zemlja, Dragi bregovi in Most pod zemljo. V vseh teh povestih opisuje gradivo zadnjih dveh stoletij; z zadnjo pa hoče opisati svoj čas.

la antologijo poljske poezije v 20. stoletju in bo izšla v kratkem; zajela bo 55 pesnikov in obsegala ok. 5600 verzov. Uredil jo bo Alojz Krakar. V zvezi z njegovim bivanjem v Varšavi so uprizorili večer poljske poezije v slovenščini. Ob vsem tem je pričakovati, da bodo v poljščino prevedli še marsikatero slovensko delo.

— V letu 1961 je izšlo po svetu skupno nad 60 milijonov tiskanih strani srednjega formata znanstveno strokovne literature. Največ knjig, publikacij in brošur te vrste je izšlo v angleščini (ZDA, Velika Britanija, Kanada, Avstralija, Indija — skupno nad 50 odstotkov), v ruščini 16 odstotkov, v nemščini 12 in v japonsščini 10 odstotkov.

— V Ljubljani je nenadoma preminul profesor Milan Vidmar, znani slovenski učenjak in šahovski vele mojster. Iz svojega področja — elektrotehnika — je prof. Vidmar napisal več del, ki so izšla v tujih jezikih. Že l. 1920 je izšla njegova znana knjiga „Die Transformatoren“, ki je bila prevedena tudi v francoščino, ruščino itd. V tehniki je znana tudi tako imenovana „Vidmarjeva formula“, poleg te pa tudi „Vidmarjevi zakoni“, kar je nedvomno

znak za ceno in mesto, ki ga je slovenski učenjak užival v znanstvenih krogih. Ko je bila ustanovljena slovenska univerza, je bil imenovan za profesorja in ustanovil elektrotehniški oddelek, ki ga je vodil do l. 1949. Po letu 1949 se je začel intenzivneje ukvarjati z vprašanji elektrifikacije in je postal vodja inštituta za elektrogospodarstvo.

— V počastitev 80-letnice pesnika Alojzija Gradnika je študijska knjižnica Mirana Jarca v Novem mestu priredila razstavo njegovih pesniških del in prevodov. Med bibliofilskimi izdajami so razstavili prvi odtis Gradnikovih pisem z Jakčevimi lesorezi in tudi Škerjančovo uglasbitev prvega pisma v zbirki.

— V Trstu pripravljajo razstavo o Richardu Wagnerju za 150. obletnico njegovega rojstva.

Razstava bo v prostorih nemškega inštituta. Obsegala bo med drugim tudi material, ki se nanaša na izvedbo Wagnerjevih del v Trstu, ki velja za eno Wagnerjevi glasbi najbolj zvestih mest.

— Za 70-letnico pisatelja Iva Andrića so priredili v prostorih Maticе Srpske v Beogradu razstavo vseh njegovih del. Razstava prikazuje vsa Andrićeva dela, ki so dosedaj izšla v Jugoslaviji in v tujini.

— Ameriški arheologi so našli v razvalinah starega mesta Šehema, 60 km severno od Jeruzalema, tablice, ki izvirajo po sodbi izvedencev iz 18. in 12. stoletja pred Kristusom.

— Mladi gledališki umetniki v Nürnbergu so ustanovili skupino „Novo gledališče“; člani so pripravljali uprizorjati gledališke predstave po naročilu kar po domovih naročnikov, ki premorejo dovolj velik prostor in pa zadostno vsoto za honorar.

— Francoski dramatik Marcel Achard piše libreto za komično opero po Guareschijevi knjigi „Don Camilo“. Glasbo sestavlja Henri Betti in bo premiera v decembru 1963 v pariškem Chalet-Theatreu.

— Založnik Benno Nascher v Nemčiji je poudaril, da razpravljajo zlasti Poljaki in pisatelji v Jugoslaviji kritično o vprašanih sile in oblasti na tak način, kot bi to v sovjetski coni Nemčije nikoli ne dovolili. Pri nemških pisateljih je po mnenju založnikov opaziti jasen prelom med generacijami. Mladi pisatelji so ponosni na to, da ne pišejo več tako „patetično“ kot starejši. Za to jim pogosto manjka izkustev — pravijo kritiki. Pogosto gre še za eksperimentiranje.

— Lužiški Srbi so obhajali 50-letnico svoje posebne kulturne organizacije „Domovina“. Ta jubilej njihove kulturne organizacije praznujejo tudi prijatelji lužiških Srbov v Jugoslaviji. V Sloveniji so priredili že januarja za uvod v to praznovanje razstavo povojne lužiško-srbske knjige. Decembra 1962 pa je razstavljaval v Sloveniji lužiško-srbski akademski slikar Merčin Nowak-Njechernski.

— Londonska umetnostna galerija je morala dati na dražbo Leonarda da Vincija sliko, ki predstavlja Mater božjo z Jezuškom. Angleška vlada pa je sklenila, da ne more dopustiti, da bi šla slika čez mejo in bo državna blagajna izplačala 350.000 funtov šterlingov, da bo mogla slika ostati v Angliji. Galerija je morala sliko prodati, da bi dobila sredstva za druge nujne potrebe.

V DESETI LETNIK GLASA... (s 1. strani)

objavljajo. Konkretno nas: naročnikov SKA! Z lepo vrsto petdesetih knjižnih izdaj smo si — menimo — vsaj pridobili legitimacijo, da lahko prosimo za to zvestobo in za to podporo slovensko skupnost! Vemo celo, da bi jo marsikdo sam ponudil, če bi vedel, kako ozek je krog, na katerega se naslanjamo pri svojem delu.

To delo — menimo — govori dobro za nas. In Glas naj bo, ko stopa v deseto leto, še tesnejša zveza med založbo in občinstvom. Naj bo naš napovedovalec, posrednik, advokat, pa tudi glasnik glasu javnosti in naših naročnikov. Predvsem pa klic dobrotnikom in mecenom za ustvaritev nove vrste še nadaljnjih petdeset knjig, ki se spočenjajo že v bogve katerih ustvarjalnih dušah zamejskih Slovencev.

td

LETOŠNJE KNJIGE IN NAROČNINA

1. **MEDDOBJE** zv. 1-2, str. 140 že izšlo. Kulturna revija SKA.
2. **Marko Kremžar: SIVI DNEVI**. Str. 106. Črtice iz ljubljanskih zaporov po vrnitvi iz Vetrinja. Opremil Ivan Bukovec.
3. **Fran Zore: PESMI**. Izbral R. Vodeb. Nove pesmi z nadihom polpreteklosti.
4. **MEDDOBJE** zv. 3-4.
5. **Karel Mauser: LJUDJE POD BIČEM**. I. del. Str. 350. Prvi roman Mauserjeve trilogije iz časa revolucije 1941-1945. Druga dva dela, ki sta že v celoti napisana, bosta sledila v prihodnjem letniku.
6. **GLAS SKA**. Informativni list o delovanju SKA kakor tudi o kulturnem delu v svetu in doma.

ARGENTINA: broš. 1.000, vez. 1.200 pesov; **JUŽNA AMERIKA:** broš. 1.100, vez. 1.300 arg. pesov; **ITALIJA:** broš. 6.500, vez. 7.500 lir; **FRANCIJA:** broš. 50, vez. 60 NF; **Nemčija:** broš. 40, vez. 50 RM; **AVSTRIJA:** broš. 260, vez. 320 avstr. šilingov; **ANGLIJA:** broš. 110, vez. 140 angl. šilingov; **AVSTRALIJA:** broš. 90, vez. 110 avstralskih šilingov; **U.S.A. in KANADA:** broš. 13, vez. 16 dolarjev.

Pridržujemo si pravico spremeniti te cene, če bodo razmere to nujno zahtevale.

Lahko se plačuje tudi v obrokih. — Prosimo darila za Glas, ki ga pošiljamo brezplačno. — Spominjajte se pri raznih prilikah SLOVENSKE KULTURNE AKCIJE!